ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт ногоон байгууламжийн газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ОРА-2026/058/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Эрдэнэт хот 2026 он	Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: П.Пүрэвлхагва Утас: 70353088 Цахим хаяг: : purevlkhagvap@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn Аудитор: О.Гантуяа Утас: 70355805 Цахим хаяг: gantuyao@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ....................... **Error! Bookmark not defined.**

Асуудлыг онцолсон хэсэг... **Error! Bookmark not defined.**

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 6

САНХҮҮГИЙН ТОДРУУЛГА... **Error! Bookmark not defined.**

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа........................ **Error! Bookmark not defined.**

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин .... **Error! Bookmark not defined.**

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал............. **Error! Bookmark not defined.**

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд .**Error! Bookmark not defined.**

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв .... **Error! Bookmark not defined.**

4.1 Ерөнхий зүйл .... **Error! Bookmark not defined.**

4.2 Материаллаг байдал... **Error! Bookmark not defined.**

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт .... **Error! Bookmark not defined.**

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ....**Error! Bookmark not defined.**

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт ..... **Error! Bookmark not defined.**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал .... **Error! Bookmark not defined.**

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ...12

5.1 Төлбөрийн акт...12

5.2 Албан шаардлага 12

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө, Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин
УТ	Улсын төсөв
ОНТ	Орон нутгийн төсөв

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон, Эрх чөлөөний өргөн чөлөө-3,
Уртбулаг баг, Баян-Өндөр сум, Орхон аймаг, 61033
Утас: (976) 7035 9826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2026.02.25 № 80
танай ____________-ны № ____________-т

ОРХОН АЙМГИЙН
ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТ НОГООН
БАЙГУУЛАМЖИЙН ГАЗРЫН ДАРГА
Х.ОЮУН-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт ногоон байгууламжийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Орхон аймгийн Цэцэрлэгжүүлэлт ногоон байгууламжийн газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1. Тайлант онд тус газар нь 70 ш нарс модыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан босго үнийг үндэслэж тендерийн журмыг сонгоогүй 36,400.0 мянган төгрөгөөр шууд худалдан авалт хийсэн,
2. Зах зээлийн үнэ нь 280.0 мянган төгрөгийн нарс модыг 520.0 мянган төгрөгөөр 70 ширхэгийг авч, нийт 16,800.0 мянган төгрөгөөр өндөр үнээр худалдан авсан,
3. Тайлант онд албан хаагчдад 404.4 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон,
4. Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр

6125051[illegible]9

хураамжийн зардлаас 5,402.5 мянган төгрөгийн худгийн засварын материалыг худалдан авсан,

5. Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны цахим хуудсанд 7 мэдээллийг хугацаа хоцроосон, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлтийг мэдээллээгүй байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16.5.7-д "байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийнхуулийн 13.1-т "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.6-д “Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна”, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.3.3-т "захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэсэн заалттай нийцэхгүй, бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь аудитын иж бүрэн байх, оршин байх, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Засаг даргын 2025 оны А/224 дүгээр хөрөнгө шилжүүлэх тухай захирамжийн дагуу “Хөх монгол цогцолбор”-ын барилга байгууламж, нийтийн эзэмшил, чимэглэлийн ташуур зэрэг 2,492,658.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн авч санхүүгийн тайланд бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд Амарын талбайн налуу хэсэгт 1,610 м2, Эрдэнэт цэнгэлдэх хүрээлэнгийн зүүн талд инженерийн шугам хийгдсэн 6,830 м2 талбайд, хуучин шүүхийн урд талд 480 м2 талбайд тус тус олон наст үрээр зүлэгжүүлэлт хийжээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллагын нягтлан бодогч 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ээр ажлаасаа чөлөөлөгдөж, өндөр насны тэтгэвэрт гарсан.

Тухайн аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй төрийн аудитын албан хаагчид аливаа этгээдээс зүй бусаар нөлөөлөх нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ашиг сонирхол, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох

бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР П.ПҮРЭВЛХАГВА

1. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**692,218,842.44**	**744,863,740.86**
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**692,218,842.44**	**744,863,740.86**
35100	**Түүхий эд материал**	**169,516,891.58**	**168,162,790.00**
35110	Тусгай зориулалттай материал	169,516,891.58	168,162,790.00
35400	**Хангамжийн материал**	**4,475,400.00**	**8,870,400.00**
35410	Бичиг хэргийн материал	615,000.00	710,000.00
35420	Аж ахуйн материал	3,860,400.00	4,320,400.00
35500	Биологийн хөрөнгө	518,226,550.86	567,830,550.86
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,894,320,510.65**	**3,951,316,934.10**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	**1,894,320,510.65**	**3,951,316,934.10**
39100	Газар	0.00	0.00
39200	**Биет хөрөнгө**	**1,838,198,550.57**	**3,471,194,974.02**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,773,374,018.63	3,247,613,530.63
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,385,945.43	-188,606,925.98
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	184,371,200.00	184,371,200.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-113,271,331.40	-113,271,331.40
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	45,432,200.00	38,938,700.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-28,348,216.26	-21,854,716.26
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	17,571,000.00	14,009,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-13,589,075.05	-10,027,075.05
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,134,100.00	378,601,076.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,089,399.92	-58,578,483.92
39300	**Биет бус хөрөнгө**	**56,121,960.08**	**480,121,960.08**
39301	Програм хангамж	86,600.00	86,600.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-34,639.92	-34,639.92
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	56,070,000.00	480,070,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	0.00
39400	**Бусад хөрөнгө /ТӨҮГ/**	**0.00**	**0.00**
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,586,539,353.09**	**4,696,180,674.94**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**2,586,539,353.09**	**4,696,180,674.94**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	**2,586,539,353.09**	**4,696,180,674.94**
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	56,070,000.00	480,070,000
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	56,070,000.00	480,070,000
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**	**1,980,562,476.43**	**3,666,203,798.28**
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,710,278,807.99	1,980,562,476.43
51220	Тайлант үеийн үр дүн	270,283,668.44	1,685,641,321.85
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	0.00	0.00
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	549,906,876.66	549,906,876.66
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**2,586,539,353.09**	**4,696,180,674.94**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,395,724,600.00**	**3,946,119,517.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**322,647,000.00**	**3,946,119,517.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**322,647,000.00**	**2,493,528,667.00**
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого – Үндсэн хөрөнгө	322,647,000.00	2,492,658,667.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	322,647,000.00	870,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,073,077,600.00**	**1,452,590,850.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**210,000.00**	**168,071,850.00**
122133	ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц,	210,000.00	167,966,850.00
122135	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	210,000.00	105,000.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**1,072,867,600.00**	**1,284,519,000.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,072,867,600.00	1,284,519,000.00
II	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,125,440,931.56**	**1,597,415,016.15**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,125,440,931.56**	**1,597,415,016.15**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,030,806,949.37**	**1,487,305,063.96**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**708,722,204.52**	**850,921,051.26**
210101	Үндсэн цалин	395,004,672.88	422,791,743.91
210102	Нэмэгдэл	249,520,451.16	323,876,116.07
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	39,562,227.28	70,494,877.15
210104	Урамшуулал	24,634,853.20	33,758,314.13
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**87,431,872.07**	**104,636,484.23**
210201	Тэтгэврийн даатгал	60,101,080.25	71,586,995.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,041,458.33	8,421,999.41
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,889,210.59	4,662,982.20
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,280,024.64	3,992,901.48
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,120,098.26	15,971,605.87
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**16,883,703.22**	**16,942,028.32**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,518,229.71	4,922,569.05
210302	Түлш, халаалт	3,282,052.49	5,227,658.92
210303	Цэвэр, бохир ус	2,011,421.02	3,767,800.35
210304	Байрны түрээс	9,072,000.00	3,024,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**73,858,878.00**	**61,478,892.00**
210401	Бичиг хэрэг	2,785,300.00	2,465,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	51,965,432.00	52,215,432.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,804,896.00	1,502,760.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	246,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,402,250.00	5,175,100.00
2105	**Нормативт зардал**	**7,026,000.00**	**10,190,000.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,026,000.00	10,190,000.00

2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**19,877,200.00**	**90,635,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,377,000.00	27,805,500.00
210604	Урсгал засвар	8,316,000.00	62,829,500.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**80,938,760.00**	**135,091,643.60**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	80,000,000.00	131,962,111.60
210803	Даатгалын үйлчилгээ	272,520.00	248,292.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	237,290.00	144,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	23,000.00	132,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	312,500.00	2,500,000.00
210807	Газрын төлбөр	93,450.00	104,740.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**36,068,331.56**	**217,409,964.55**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	699,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	35,668,331.56	216,710,064.55
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**94,633,982.19**	**110,109,952.19**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,000,000.00**	**15,742,285.34**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	15,442,285.34
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	300,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**93,633,982.19**	**94,367,666.85**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	93,633,982.19	94,367,666.85
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	**270,283,668.44**	**2,348,704,500.85**
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		663,063,179.00
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)		-663,063,179.00
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)		**1,685,641,321.85**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,073,077,600.00**	**1,452,590,850.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,073,077,600.00**	**1,452,590,850.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**210,000.00**	**168,071,850.00**
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	210,000.00	105,000.00
131106	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0	167,966,850.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**1,072,867,600.00**	**1,284,519,000.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,072,867,600.00	1,284,519,000.00
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,073,077,600.00**	**1,452,590,850.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,073,077,600.00**	**1,452,590,850.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**978,443,617.81**	**1,342,480,897.81**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**708,722,204.52**	**850,921,051.26**
210101	Үндсэн цалин	395,004,672.88	422,791,743.91
210102	Нэмэгдэл	249,520,451.16	323,876,116.07

210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	39,562,227.28	70,494,877.15
210104	Урамшуулал	24,634,853.20	33,758,314.13
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**87,431,872.07**	**104,636,484.23**
210201	Тэтгэврийн даатгал	60,101,080.25	71,586,995.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,041,458.33	8,421,999.41
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,889,210.59	4,662,982.20
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,280,024.64	3,992,901.48
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,120,098.26	15,971,605.87
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**16,883,703.22**	**16,942,028.32**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,518,229.71	4,922,569.05
210302	Түлш, халаалт	3,282,052.49	5,227,658.92
210303	Цэвэр, бохир ус	2,011,421.02	3,767,800.35
210304	Байрны түрээс	9,072,000.00	3,024,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**57,163,878.00**	**64,448,892.00**
210401	Бичиг хэрэг	2,785,300.00	2,465,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	50,725,432.00	55,185,432.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,804,896.00	1,502,760.00
210404	Ном, хэвлэл	200,000.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	246,000.00	120,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,402,250.00	5,175,100.00
2105	**Нормативт зардал**	**7,026,000.00**	**10,190,000.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,026,000.00	10,190,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**19,877,200.00**	**44,222,800.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,377,000.00	8,617,500.00
210602	Тавилга	0	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,184,200.00	11,108,000.00
210604	Урсгал засвар	8,316,000.00	24,497,300.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**80,938,760.00**	**250,419,742.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	80,000,000.00	247,290,210.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	272,520.00	248,292.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	237,290.00	144,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	23,000.00	132,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	312,500.00	2,500,000.00
210807	Газрын төлбөр	93,450.00	104,740.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**400,000.00**	**699,900.00**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	400,000.00	699,900.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**94,633,982.19**	**110,109,952.19**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,000,000.00**	**15,742,285.34**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	15,442,285.34
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	300,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**93,633,982.19**	**94,367,666.85**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	93,633,982.19	94,367,666.85
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**	**19,548,900.00**	**0.00**
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**	**19,548,900.00**	**0.00**

22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**19,548,900.00**	**0.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	**19,548,900.00**	**0.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	19,548,900.00	0.00
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**	**-19,548,900.00**	**0.00**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
11	**2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	56,070,000.00	**549,906,876.66**	**1,980,562,476.43**	**2,586,539,353.09**
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	424,000,000.00		0	424,000,000.00
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	480,070,000.00	**549,906,876.66**	**1,980,562,476.43**	**3,010,539,353.09**
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	1,685,641,321.85	1,685,641,321.85
20	**2025 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл**	480,070,000.00	**549,906,876.66**	**3,666,203,798.28**	**4,696,180,674.94**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**1,300,050,400.00**	**1,190,523,933.15**	**109,526,466.85**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,300,050,400.00**	**1,190,523,933.15**	**109,526,466.85**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,279,100,900.00**	**1,174,781,647.81**	**104,319,252.19**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**910,666,900.00**	**850,921,051.26**	**59,745,848.74**
210101	Үндсэн цалин	470,716,300.00	422,791,743.91	47,924,556.09
210102	Нэмэгдэл	355,982,500.00	323,876,116.07	32,106,383.93
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	52,587,000.00	70,494,877.15	-17,907,877.15
210104	Урамшуулал	31,381,100.00	33,758,314.13	-2,377,214.13
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**113,833,400.00**	**104,636,484.23**	**9,196,915.77**
210201	Тэтгэврийн даатгал	77,406,700.00	71,586,995.27	5,819,704.73
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,106,700.00	8,421,999.41	684,700.59
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,285,300.00	4,662,982.20	2,622,317.80
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,821,300.00	3,992,901.48	-2,171,601.48
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	18,213,400.00	15,971,605.87	2,241,794.13
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**29,167,000.00**	**16,942,028.32**	**12,224,971.68**
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,051,500.00	4,922,569.05	2,128,930.95
210302	Түлш, халаалт	11,926,200.00	5,227,658.92	6,698,541.08
210303	Цэвэр, бохир ус	4,897,300.00	3,767,800.35	1,129,499.65
210304	Байрны түрээс	5,292,000.00	3,024,000.00	2,268,000.00

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**74,922,100.00**	**64,343,892.00**	**10,378,208.00**
210401	Бичиг хэрэг	2,575,300.00	2,360,600.00	214,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	60,800,000.00	55,185,432.00	5,614,568.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,804,800.00	1,502,760.00	302,040.00
210404	Ном, хэвлэл	200,000.00	0	200,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,200,000.00	120,000.00	4,080,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,342,000.00	5,175,100.00	166,900.00
2105	**Нормативт зардал**	**10,190,000.00**	**10,190,000.00**	**0.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	10,190,000.00	10,190,000.00	**0.00**
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**47,670,200.00**	**44,222,800.00**	**3,447,400.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,290,000.00	8,617,500.00	672,500.00
210602	Тавилга	0.00	0.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	11,994,000.00	11,108,000.00	886,000.00
210604	Урсгал засвар	26,386,200.00	24,497,300.00	1,888,900.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**2,400,000.00**	0	**2,400,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	2,400,000.00	0	2,400,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**88,751,300.00**	**82,825,492.00**	**5,925,808.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	83,600,000.00	79,695,960.00	3,904,040.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт	1,008,000.00	0	1,008,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	590,000.00	248,292.00	341,708.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	413,500.00	144,000.00	269,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	266,000.00	132,500.00	133,500.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,500,000.00	2,500,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	373,800.00	104,740.00	269,060.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**1,500,000.00**	**699,900.00**	**800,100.00**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,500,000.00	699,900.00	800,100.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**20,949,500.00**	**15,742,285.34**	**5,207,214.66**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**20,949,500.00**	**15,742,285.34**	**5,207,214.66**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,449,500.00	15,442,285.34	3,007,214.66
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,500,000.00	300,000.00	2,200,000.00
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**1,284,519,000.00**	**1,190,523,933.15**	**93,995,066.85**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,284,519,000.00**	**1,190,523,933.15**	**93,995,066.85**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,284,519,000.00	1,190,523,933.15	93,995,066.85

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 513,598.8 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс аудитын явцад 513,598.8 мянган төгрөгийн алдааг залруулж тайлагналаа.

Залруулсан алдаа:

- Биологийн хөрөнгийн эхний үлдэгдлийг 286,115.8 мянган төгрөгөөр буруу тусган илэрхийлсэн.
- Аж ахуйн материалыг 1,765.0 мянган төгрөг, шатах тослох материалыг 3,700.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.
- Тайлант хугацааны 199,329.5 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг орлого үр дүнгийн тайланд дутуу тайлагнасан.
- Орлого үр дүнгийн тайланд 22,688.5 мянган төгрөгийн бараа материал акталсны зардлыг буруу тусган илэрхийлснийг тус тус залруулсан.

Аудитаар нийт 53,604.4 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 404.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 16,800.0 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлж, 41,802.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Тайлант онд албан хаагчдад 404.4 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Зах зээлийн үнэ нь 280.0 мянган төгрөгийн нарс модыг 520.0 мянган төгрөгөөр 70 ширхэгийг авч 16,800.0 мянган төгрөгөөр өндөр үнээр худалдан авсан, өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны цахим хуудсанд 7 мэдээллийг хугацаа хоцроосон, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлтийг байхгүй гэж мэдээлсэн зөрчлүүдэд албан шаардлага хүргүүлж байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Хууль тогтоомжтой холбоотой асуудал**

Илрүүлэлт:

Тайлант онд 70 ш нарс модыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан босго үнийг үндэслэж, тендерийн журмыг сонгоогүй 36,400.0 мянган төгрөгөөр шууд худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.3.3-т "захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хуваах худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно", Засгийн газрын 2024 оны Худалдан авах ажиллагаанд баримтлах

---

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

төсөвт өртгийн дээд хязгаар тогтоох тухай" 02 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах.

3. Зардлын ангилалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлаас 5,402.5 мянган төгрөгийн худгийн засварын материалыг худалдан авсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5-д "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1-т "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалын хавсралтын зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”-ыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2026 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Биологийн хөрөнгийн эхний үлдэгдлийг буруу тусган илэрхийлснийг зөв дүнгээр тусган залруулсан.	1	286,115.8			**1**	286,115.8	1	286,115.8				
Аж ахуйн материалыг 1765.0 мянган төгрөг, шатах тослох материалыг 3,700.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасныг залруулсан.	1	5,465.0			**1**	5,465.0	1	5,465.0				
Тайлант хугацааны 199,329.5 мянган төгрөгийн элэгдлийн зардлыг орлого үр дүнгийн тайланд дутуу тайлагнасныг залруулсан.	1	199,329.5	1	199,329.5			1	199,329.5				
Орлого үр дүнгийн тайланд 22,688.5 мянган төгрөгийн бараа материал акталсны зардлыг буруу тусган илэрхийлснийг залруулсан.	1	22,688.5			**1**	22,688.5	**1**	22,688.5				
Дүн	**4**	**513,598.8**	**1**	199,329.5	**3**	**314,269.3**	**4**	**513,598.8**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлант онд тус газар нь 70 ш нарс модыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд заасан босго	1	36,400.0					1	36,400.0				

үнийг үндэслэж тендерийн журмыг сонгоогүй 36,400.0 мянган төгрөгөөр шууд худалдан авалт хийсэн байна.												
Тайлант онд албан хаагчдад 404.4 мянган төгрөгийн цалин илүү олгосон байна.	1	404.4	1	404.4								
Тайлант онд 70 ширхэг нарс модыг зах зээлийн үнээс 16,800.0 мянган төгрөгөөр өндөр үнээр худалдан авсан байна.	1	16,800.0			1	16,800.0						
Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, шилэн дансны цахим хуудсанд 7 мэдээллийг хугацаа хоцроосон, тухайн жилийн төсөвт орсон өөрчлөлтийг мэдээллээгүй байна.	1	0			1	0						
Дүн	**4**	**53,604.4**	**1**	**404.4**	**2**	16,800.0	**1**	**36,400.0**				